REGULAMIN
ODZNAKI KRAJOZNAWCZEJ PTTK
WOJEWÓDZTWA ŁÓDZKIEGO

POSTANOWIENIA OGÓLNE

Odznaka Krajoznawcza PTTK Województwa Łódzkiego zwana dalej odznaką, ustanowiona została przez Wojewódzką Radę Oddziałów PTTK w Łodzi.

1. Celem odznaki jest popularyzacja turystyki i krajoznawstwa oraz wiedzy o województwie łódzkim.
2. Odznaka posiada cztery stopnie: brązowy, srebrny, złoty i złoty z wawrzynem.
3. Odznakę zdobywa się w kolejności stopni bez ograniczenia czasu.
4. Odznaka w stopniu złotym z wawrzynem może być przyznana honorowo z pominięciem stopni przez Kapitułę Rady Oddziałów.

WARUNKI ZDOBYWANIA ODZNAKI

1. Odznakę można zdobywać po ukończeniu 8 roku życia.
2. Odznakę zdobywa się przez udział w imprezach turystyki kwalifikowanej, wycieczkach, zwiedzanie obiektów krajoznawczych i przyrodniczych.
3. Odznakę w poszczególnych stopniach można zdobyć po uzyskaniu następującej liczby punktów:
   - brązowa 100,
   - srebrna 200,
   - złota 500.
4. Odznaka złota z wawrzynem przyznawana jest honorowo dla posiadaczy złotej, którzy po jej zdobyciu uzyskali 100 punktów za organizację imprez i działalność krajoznawczą lub przy weryfikacji odznaki złotej za organizację imprez i działalność krajoznawczą posiadali 200 punktów.

LICZBA PUNKTÓW ORZYZNAWANA ZA:

1. Zwiedzanie.

1.1 Miast i miejscowości:
   - 15 punktów – Łódź, Piotrków Trybunalski, Łęczyca, Łowicz,
   - 10 punktów – Opoczno, Sulejów-Podklasztorze, Sieradz, Wieluń, Skierniewice, Arkadia-Nieborów,
   - 5 punktów – Oporów, Łask, Poddębice, Warta, Złoczew, Uniejów, Rawa Mazowiecka, Pabianice, Bełchatów, Inowłódź, Tomaszów Mazowiecki, Zgierz, Witów, Drzewica, Brzeziny, Przedbórz, Radomsko.

   Punkty za zwiedzanie w/w miast i miejscowości przyznawane niezależnie od punktów zdobytych za zwiedzanie obiektów krajoznawczych 1.2; 1.3; 1.4;

1.2 Muzeów, izb pamięci, wystaw i galerii;
- 5 punktów – każde muzeum,
- 3 punkty – wystawa krajoznawcza, izba pamięci, galeria.

1.3 Zabytków, miejsc pamięci narodowej, pomników, pamiątkowych tablic;
- 3 punkty – przy krótkim opisie i potwierdzeniu pieczątką uzyskaną w obiekcie lub miejscowości,
- 2 punkty przy opisie, przytoczeniu treści tablicy i potwierdzeniu przez uprawniona osobę.

1.4 Obiektów przyrodniczych;
- 5 punktów – parki krajobrazowe,
- 4 punkty – rezerwaty przyrody, ogrody botaniczne i zoologiczne,
- 2 punkty – pomniki przyrody, parki wiejskie i inne obiekty.

Warunkiem uzyskania punktów jest krótki opis oraz pieczątka z najbliższej miejscowości lub potwierdzenie zwiedzania przez uprawniona osobę.

2. Udział w imprezach turystycznych i krajoznawczych na terenie województwa łódzkiego;
   - 5 pkt. – impreza turystyki kwalifikowanej,
   - 3 pkt. – wycieczka, sejmik, sympozjum krajoznawcze.

   Punkty za udział w imprezach traktowane są jako premia, przyznawane po uzyskaniu potwierdzenia od organizatora imprezy (np. Oddział PTTK, szkoła), niezależnie od punktów zdobytych za zwiedzanie obiektów.

3. Organizowanie imprez i działalność krajoznawczą;
   - 10 pkt. – zorganizowanie imprezy turystycznej lub krajoznawczej (np. kierownik rajdu) lub za publikację w czasopiśmie krajoznawczym,
   - 5 pkt. – współudział w zorganizowaniu imprezy turystycznej, wygłoszenie odczytu lub wykładu krajoznawczego,

4. Odznaki regionalne z terenu województwa łódzkiego,
   - 15 pkt. – każda odznaka bez względu na stopień zdobycia w okresie objętym weryfikacją.

Punkty traktowane jako premia przyznawana niezależnie od punktów uzyskanych za zwiedzanie obiektów 1.2; 1.3; 1.4.

Uwaga! Punkty za udział w imprezie lub zwiedzanie danego obiektu przyznawane są tylko jeden raz niezależnie od stopnia odznaki.

WERYFIKACJA

1. Podstawą weryfikacji jest książeczka-kronika udziału w imprezach, zwiedzania wymienionych wcześniej obiektów. W kronice winny być zawarte informacje:
   - data,
   - zwiedzanie obiektu lub nazwa imprezy,
   - potwierdzenie,
   - liczba punktów,
   - opis, jeśli potrzebny na końcu wpisu dotyczącego danego stopnia odznaki należy napisać: Odznaka ..... punktów.

2. Odznaki w stopniach: brązowy, srebrny, złoty przyznają Oddziały PTTK Województwa Łódzkiego. Metalowe znaczki – atrybut przyznanej odznaki wydawane będą po pobraniu opłaty zgodnie z kosztami produkcji.

3. Odznakę w stopniu złotym z wawrzynem w trybie zwykłym weryfikuje Kapituła Rady Oddziałów. Odznaka wydawana jest bezpłatnie.

4. Dopuszcza się weryfikowanie odznaki na podstawie potwierdzeń innych odznak turystycznych i krajoznawczych, z wpisem do właściwych im książeczek.

5. Interpretacja regulaminu należy do Kapituły Rady Oddziałów PTTK Województwa Łódzkiego.

WYKAZ MIEJSCOWOŚCI Z INTERESUJĄCYMI WALORAMI KRAJOZNAWCZYMI W WOJEWÓDZTWIE ŁÓDZKIM

POWIATY

- Bełchatów – kościół parafialny XVII w.; dwór Kaczkowskich XVIII w.
  - Głupice – dwór XIX w.; park
  - Kaszewice – kościół drewniany 1612 r.
  - Kleszczów – wyrobisko węgla brunatnego
  - Łękińsko – kościół parafialny
  - Parzno – zespól rezydencji
  - Rusiec – kościół parafialny 1650 r.
  - Szczerców – rezerwaty torfowiskowe
  - Wawrzkowizna – ośrodek wypoczynkowy
  - Wygiełzów – kościół parafialny drewniany 1796 r.
  - Zelów – zbór braci czeskich 1823 r.
- Kutno – muzeum Bitwy nad Bzurą, pałac 1781 r. (Szkoła Muzyczna), ratusz 1843 r. (muzeum)
  - Bedlno – pałac 1920 r., park
  - Byszew – pałac i park XIX w.
  - Dąbrowice – dawny ratusz XIX w., kościół parafialny 1823 r.
  - Emilianów – dwór i park XIX w.
  - Głogowiec – kościół parafialny XV w., pałac i park XIX w.
  - Grochów – dwór i park XIX w.
  - Imielno – zespół pałacowy XIX w.
  - Karolew – dwór i park XIX w.
  - Kąty – zespół dworski XIX w.
  - Konary – dwór i park XIX w.
  - Krośniewice – dawny zajazd (Muzeum im. J. Dunina Borkowskiego), pałac XIX w.
  - Ktery – dwór i park XIX w.
  - Leszno – zespół dworski XIX w.
  - Łanięta – kościół parafialny, zameczek
  - Łęki Kościelne – dwór, kościół drewniany
  - Miłonice – dwór
  - Mirosławice – dwór i park XX.
  - Młogoszyn – dwór i park XX w.
  - Oporów – zamek XV w. (Muzeum Wnętrz), kościół parafialny i klasztor paulinów XV w.
  - Orłów – kościół Parafialny 1430 r.
  - Sójki – dwór i park XIX w.
  - Strzegocin – pałac i park XIX w.
  - Suchodębice – zespół dworski XIX w.
  - Wojszyce – dwór
  - Żychlin – kościół parafialny XVIII w., bożnica 1880 r.
- Łask – kościół parafialny XV-XVII w., kościół drewniany 1660 r.
  - Buczek – kościół parafialny XV w.
  - Kolumna – budowle willowe
  - Łopatki – dwór
  - Marzenin – kościół parafialny (freski) XVI w.
  - Sędziejowice – dwór XIX w.
  - Widawa – kościół parafialny 1638 r., klasztor (muzeum)
  - Wodzierady – dwór

- Park Krajobrazowy Międzyrzecza Warty i Widawki

- Łęczyca – zamek XIV w. (Muzeum Regionalne), kościół parafialny XV w. kościół bernardynów 1636 r., cmentarz 1939 r.
  - Biesiekiery – ruiny zamku XVI w.
  - Daszyna – dwór XIX w.
  - Goślub – pałac
  - Góra św. Małgorzaty – kościół parafialny XVII w.
  - Grabów – kościół parafialny XIX w.
  - Gusin – dwór XIX w.
  - Leśmierz – cukrownia XIX w.
  - Piątek – kościół parafialny XV w., kościół cmentarny drewniany XVII w., obelisk środka Polski
  - Sławoszew – kościół 1840 r.
  - Tum – kolegiata XII w., kościół drewniany XVIII w., grodzisko
  - Witonia - kościół parafialny XVI w.
  - Zbylczyce – dwór i park XIX w.

- Łowicz – katedra XVII w., kościół Pijarów XVIII w., kościół ewangelicki XIX w., ratusz 1826 r., kolegium księży misjonarzy, Muzeum Regionalne (sala baroku, folklor, skansen)
  - Arkadia – park XVIII w.
  - Bielawy – kościół parafialny XV w.
  - Borów – dwór, park XIX w.
  - Chruślin Kościelny – kościół parafialny XVI w.
  - Domaniewice – kościół parafialny XX w., kaplica Celestów 1631 r., stawy „Rydwan" i „Okręt"
  - Kiernozia – kościół parafialny XVI w., pałac i park XIX w., cmentarz 1939 r. Kocierzew – kościół parafialny
  - Luszyn – kościół parafialny, pałac, park
  - Łyszkowice – budowle fabryczne XIX w., układ przestrzenny
  - Maurzyce – most spawany, skansen łowicki
  - Mroga – dwór, park
  - Nieborów – pałac XVII w. (Muzeum Narodowe), park, budynki gospodarcze
  - Sobota – kościół parafialny XVI w. (nagrobki), zameczek XIX w.
  - Sromów – muzeum ludowe J. Brzozowskiego
  - Walewice – pałac XVIII w., park, budowle gospodarcze, stadnina koni, pomnik 1939 r.
  - Waliszew – kościół drewniany XVII w.
  - Złaków Borowy – chałupy XIX w.

- Łódź
  - Chojny – dwór, Centrum Zdrowia Matki Polki
  - Łagiewniki – zespół klasztorny, pałac
  - Mileszki – kościół drewniany
  - Ruda Pabianicka – stawy, widok z Rudzkiej Góry

- Łódź Wschód i Brzeziny
  - Andrespol – ośrodek wypoczynkowy Wiśniowa Góra
  - Brzeziny – kościół parafialny XV w. (kaplica renesansowa), klasztor reformatorów XVIII w., kościół drewniany XVII w. pałac (muzeum)
  - Byszewy – dwór XIX w.
  - Czarnocin – młyn Jakubów i dom Reymontów
  - Gałków – rez. przyrody
  - Jeżow – kościół parafialny, cmentarz 1939 r.
  - Kołacinek – kościół drewniany XVIII w.
  - Kruszów – dwór XIX w.

- Lisowice – pałac XIX w., dolina rzeki Mrogi
- Nowosolna – kościół ewangelicki XIX w., gwiaździsty układ wsi
- Rochna – stawy i ośrodek wypoczynkowy
- Rogów – arboretrum, rezerwaty przyrody np. „Popień”
- Rzgów – kościół parafialny XVII w., cmentarz 1914 r.
- Tuszyn – kościół parafialny XIX w., targowisko
- Tworzyjanki – wille XIX w.
- Żeromin – zespół dworski XIX w.
- Park Krajobrazowy Wzniesień Łódzkich

- Opoczno – kościół parafialny XV-XX w., zamek (muzeum), kamieniczki XVII w.
  - Anielin – pomnik Hubala
  - Białaczów – pałac XVIII w., park, ratusz 1797 r.
  - Drzewica – zamek XVI w., kościół parafialny XV w.
  - Paradyż – kościół parafialny, klasztor 1747 r.
  - Poświętne – zespół klasztorny XVIII w., kościół św. Anny XVIII w., kościół św. Józefa XVII w.
  - Żarnów – kościół parafialny XII-XX w., grodzisko
- Pabianice – kościół parafialny 1585 r., zamek 1571 r., kościół ewangelicki, fabryka Kruszego i Endera
  - Dłutów – dwór, park XIX w.,
  - Dobroń – kościół parafialny drewniany XVIII w.
  - Konstantynów Łódzki - kościół parafialny. XIX w, domy tkaczy, ośrodek wypoczynkowy
  - Lutomiersk – zespół klasztorny XVIII w. (fragment dawnego zamku), kościół parafialny 1780 r.
  - Widzew – pałac fabryczny 1897 r.
- Pajęczno – kościół parafialny XVII w., lipa
  - Biała – kościół parafialny drewniany 1581 r.
  - Chorzenice – dwór, pałac
  - Działoszyn – pałac XVI w., kościół parafialny 1787 r.
  - Nowa Brzeźnica – kościół parafialny
  - Radoszewice – dwór, park
  - Siemkowice – dwór XVII w., park
  - Stróża – kościół drewniany 1715 r.
  - Sulmierzyce – kościół parafialny XIX w. (ławy)
  - Wąsosz Górny – dolina rzeki
  - Załęczański Park Krajobrazowy
- Piotrków Trybunalski – kościół farny XV w., kościół jezuitów XVIII w., kościół bernardynów XVIII w., kościół dominikanów XV w., mury miejskie, rynek, zamek XV w. (Muzeum Regionalne), synagoga XIX w., cerkiew XIX w.
  - Bąkowa Góra – kościół parafialny XVI w., dwór XVII w., ruiny zamku
  - Bogusławice – stadnina ogierów
  - Byki – zamek XVI w.,
  - Łęczno – dwór XIX w.
  - Łęki Szlacheckie – kościół parafialny
  - Majkowice – ruiny zamku XVI w.
  - Mierzyn – kościół parafialny XVII w.
  - Moszczenica – dwór i park XIX w.
  - Ręczno – kościół parafialny XVI w.
  - Rozprza – grodzisko
  - Skotniki – kościół parafialny XVII w., dwór

- Srock – kościół parafialny XVIII w.
- Sulejów – kościół parafialny XIX w., wapienniki
- Sulejów Podklasztorze – obronny zespół klasztorny cystersów, kościół parafialny XII w.
- Witów – kościół parafialny XVIII w., brama obronna XV w.
- Wolbórz – kościół parafialny XV/XVIII w., pałac XVIII w., park, pomnik Andrzeja Frycza Modrzewskiego
- Sulejowski Park Krajobrazowy

- Poddębice – kościół parafialny 1610 r., pałac 1617 r., park
  - Bronów – dwór XIX w. (Maria Konopnicka – izba)
  - Drużbin – kościół parafialny 1630 r.
  - Gostków – pałac 1802 r.
  - Jeziorsko – jezioro na Warcie
  - Księże Młyny – ośrodek wypoczynkowy
  - Niewiesz – pomnik 1939 r.
  - Pęczniew – kościół drewniany 1761 r.
  - Siedlądków – kościół parafialny 1683 r.
  - Spicymierz – kościół parafialny, dywan kwiatowy na Boże Ciało
  - Tur – kościół drewniany 1754 r.
  - Uniejów – kościół parafialny XV w., sarkofag bł. Bogumiła, zamek XIV/XVI w.
  - Wartkowice – kościół drewniany XVIII w.
  - Wola Flaszczyna – dwór i park XIX w.
  - Zadzim – kościół parafialny XVI w., pałac XIX w., park

- Radomsko – kościół parafialny 1876 r., kościół drewniany XVII w., klasztor franciszkanów 1712 r.
  - Chełmno – kościół parafialny XVI w. (nagrobek J. Leżeńskiego), pałac XVII w., grodzisko
  - Dmenin – kościół parafialny XVI w.
  - Dobroszyce – kościół parafialny 1820 r., „Biała Góra” – punkt widokowy
  - Gidle – kościół dominikanów XVII w., klasztor drewniany XVI w.
  - Kamieńsk – kościół parafialny (nagrobek)
  - Kobiele Wielkie – pałac i park XIX w., kościół parafialny XX w., pomnik Władysława St. Reymonta
  - Kodrąb – kościół parafialny XV w.
  - Lgota Wielka – kościół drewniany XVII w.
  - Maluszyn – kościół parafialny XVIII w.
  - Niedośpielin – kościół parafialny drewniany 1773 r.
  - Odrowąż – dwór i park XIX w., cis (największy w województwie)
  - Pławno – lipa
  - Przedbórz – kościół parafialny XIV/XVII w., zajazd (muzeum ludowe), ratusz XIX w.
  - Rzejowice – kościół parafialny XVI w.
  - Silniczka – kaplica ariańska XVII w.
  - Wielgomłyny – zespól klasztorny paulinów XV w., dąb
  - Żytno – dwór XIX w.
  - Przedborski park Krajobrazowy

- Rawa Mazowiecka – kościół parafialny i dawne kolegium jezuitów 1613 r., zamek XIV w. (Muzeum Regionalne), ratusz XIX w.
  - Babsk – dwór XIX w., kościół parafialny XIX w.
  - Biała Rawska – kościół parafialny XVII w., zameczek XIX w.
  - Białynin – kościół parafialny XX w. (witraże), kaplica cmentarna
  - Boguszyce – kościół drewniany XVI w.
  - Bujały – dwór i park XIX w.

- Janisławice – kościół parafialny
- Kaleń – pałac, dwór
- Krzemienica – kościół parafialny (nagrobek)
- Regnów – kościół parafialny
- Rosocha – zespół pałacowy XX w.
- Trębaczew – rezerwat przyrody
- Wilkowice – zespół dworski XI w.

- Sieradz – kościół farny 1370 r., kościół dominikanów XIII w., kościół cmentarny XV w., relikty zamku, rynek, kamienica Jagiellońska (muzeum), skansen
  - Barczew – dwór XIX w.
  - Biskupice – pałac 1904 r., park
  - Błaszki – kościół parafialny 1779 r.
  - Brzeźno – kościół parafialny 1761 r.
  - Burzenin – kościół parafialny 1761 r.
  - Charłupia Mała – kościół parafialny 1907 r.
  - Charłupia Wielka – kościół parafialny 1797 r., dwór XVIII w.
  - Chojne – kościół parafialny (nagrobek), dwór
  - Cielce – dwór XIX w.
  - Dąbrowa Wielka – kościół drewniany XVIII w., dwór XIX w.
  - Dębołęka – dwór, park XIX w.
  - Dzierlin – dwór
  - Goszczanów – kościół parafialny 1666 r.
  - Gruszczyce – kościół drewniany 1760 r.
  - Inczew – zespół pałacowy
  - Jasionna – dwór 1752 r., park
  - Kalinowa – dwór XVII w., kościół parafialny XV w.
  - Karsznice – młyn wodny XIX w.
  - Kliczków Mały – kościół drewniany 1764 r., dwór, park XIX w.
  - Kliczków Wielki – zespół dworski XVII/XIX w.
  - Kobierzycko – dwór i park XIX w.
  - Kobylniki – dwór i park XIX w.
  - Kościerzyn – zespół dworski XIX w., grodzisko
  - Kurpie – młyn wodny XIX w.
  - Małków – pałac 1820 r., i park, pomnik Władysława St. Reymonta
  - Męcka Wola – dwór, park XIX w.
  - Męka Sieradz – kościół parafialny
  - Pyszków – dwór XVIII w.
  - Rossoszyca – kościół drewn.1783 r.
  - Rożdżały – pałac XIX w. i park
  - Równa – dwór, park XIX w.
  - Starce – dwór, park XIX w.
  - Stojanów – dwór, park XIX w.
  - Tubadzin – dwór Walewskich (muzeum) XVIII/XIX w., park
  - Ustków – dwór XVIII w.
  - Warta – kościół parafialny 1340 r., cmentarz żydowski, zespół klasztorny bernardynów 1497 r./XVIII w.
  - Wągłczew – zespół klasztorny bożogrob. 1635 r.
  - Witów – dwór 1770 r., i park
  - Wola Niechmirowska – dwór XIX w.
  - Wróblew – kościół drewniany 1804 r.
  - Wrząca – dwór i park XIX w.
  - Złoczew – kościół parafialny XVII w., zespół klasztorny 1614 r., pałac XVIII w.

- Skierniewice – kościół parafialny 1780 r., zespół pałacowy XVII/XIX w. park, brama parkowa XVIII w.
  - Bolimów – kościół parafialny XVII w., kościół filialny 1635 r., wytwórnia ceramiki, cmentarz 1914 r.
  - Chojnata – kościół parafialny XVIII w., dwór
  - Głuchów – kościół parafialny XVIII w., dwór XIX w.
  - Janisławice – kościół parafialny XVI w.
  - Jeruzal – kościół parafialny
  - Lipce Reymontowskie – kościół parafialny XIX w., Muzeum Regionalne, budka dróżnika (Władysław St. Reymont)
  - Maków – kościół parafialny XVIII w.
  - Nowy Dwór – dwór i park XX w.
  - Paplin – dworek
  - Pszczonów – kościół parafialny
  - Słupia – kościół drewniany 1764 r.
  - Stara Rawa – kościół drewniany 1731 r.
  - Trzcianna – dwór 1820 r.
  - Turowa Wola – dworek
  - Wola Pękoszewska – dworek
  - Bolimowski Park Krajobrazowy
- Tomaszów Mazowiecki – kościół parafialny XIX w., kościół ewangelicki XIX w., pałac XIX w. (muzeum), rez. „Niebieskie źródła", skansen rzeki Pilicy.
  - Bartoszów – kościół parafialny 1462 r.
  - Borki – jezioro Sulejowskie, ośrodek wypoczynkowy
  - Budziszewice – kościół parafialny 1907 r.
  - Czerniewice – kościół drewniany XVIII w., zespół dworski 1850 r.
  - Inowłódź – kościół parafialny 1520 r., kościół romański 1086 r., synagoga XIX w., ruiny zamku
  - Jeleń – bunkry
  - Krzemienica – kościół parafialny 1598 r.
  - Konewka – bunkry
  - Lubochnia – kościół parafialny XX w. (renesansowe nagrobki)
  - Nagórzyce – groty (zasypane)
  - Popielawy – zespół dworski XIX w.
  - Prażki – dom rodzinny Władysława St. Reymonta XX w.
  - Rokiciny – stacja poczty konnej i dworzec kolejowy 1848 r.
  - Rzeczyca – kościół parafialny
  - Smardzewice – zespół klasztorny franciszkanów XVIII w., zapora i jezioro na Pilicy, rezerwat żubrów „Książ"
  - Spała – kościół drewniany 1923 r., dom pamięci leśników, stare budynki FWP, żubr spiżowy, ośrodek sportowy
  - Ujazd – kościół parafialny 1680 r., pałac XIX w.
  - Węgrzynowice – dwór J. Paska XVIII w.
  - Wielka Wola – zespół dworski XIX w.
  - Spalski Park Krajobrazowy
- Wieluń – kolegiata XIV w., zespół klasztorny bernardynek XVII w., zbór ewangelicki (muzeum), zespół klasztorny franciszkanów
  - Brama Krakowska – mury miejskie
  - Biała – kościół drewniany XVI w.
  - Chotów – kościół parafialny 1616 r.
  - Czarnożyły – kościół parafialny 1726 r.
  - Gaszyn – kościół drewniany

- Grębień – kościół drewniany 1470 r. z gotycko-renesansową polichromią
- Kadłub – kościół drewniany XVI w.
- Komorniki – kościół parafialny 1631 r.
- Konopnica – kościół parafialny 1642 r., dwór XIX w., grodzisko, cmentarz WP 1939 r.
- Krzyworzeka – kościół parafialny XIII w., dzwonnica
- Łagiewniki – kościół drewniany 1623 r.
- Łaszew – kościół drewniany 1531 r.
- Mokrsko – kościół parafialny XVII w.
- Naramice – kościół drewniany XVI w.
- Osjaków – ośrodek wypoczynkowy
- Ostrówek – zespół dworski XIX w.
- Ożarów – dwór (muzeum) 1757 r.
- Popowice – kościół parafialny 1522 r.
- Rychłocice – kościół parafialny XVII w., zespół dworski XIX w.
- Ruda – kościół parafialny
- Skomlin – kościół drewniany XVIII w., drewniany spichlerz z 1777 r.
- Wielgi – zespół dworski XIX w.
- Wierzbie – kościół drewniany
- Wierzchlas – kościół parafialny XV/XVIII w.
- Załęczański Park Krajobrazowy

Wieruszów – kościół parafialny paulinów 1676 r., kościół drewniany 1746 r.
Bolesławiec – XVII w. Młyn wodny (hotel), ruiny zamku (1335-1370), barokowy kościół 1595 r.
Cieszęcin – drewniany kościół (sanktuarium św. Wojciecha
Czastary – kościół parafialny, izba regionalna
Lututów – pałac XIX w., park, dawne warsztaty rzemieślnicze (czynne)
Łubnice – kościół parafialny z XIV w.
Sokolniki – pałac, park XVIII w. (hotel)
Stary Ochędzyn – kościół parafialny XVI w.
Świątkowice – dwór i park XVIII w.
Walichnowy – pałac i park XIX w.

- Zduńska Wola – kościół parafialny XIX w., dom (muzeum) św. Maksymiliana Marii Kolbego, domy tkaczy, dwór XIX w. klasztor Orionistów, kaplica (morawitów), cmentarz żydowski, esp. kościół ewangelicko-augsburski
  Karsznice – skansen lokomotyw
  Korczew – kościół drewniany XVIII w.
  Paprotnia – dwór i park XIX w.
  Prusinowice – zespół dworsko-parkowo-folwarczny, izba regionalna (szkoła)
  Pstrokonie – dwór i park XIX w.
  Rzepiszew – zespół dworskich parków
  Strońsko – kościół romański, cmentarz WP 1939 r.
  Szadek – kościół z XIV w., zabytkowy układ rynku
  Wojsławice – zespół dworsko-parkowy z XIX w., izba regionalna
- Zgierz – kościół parafialny, domy tkaczy (muzeum)
  - Aleksandrów Łódzki – kościół parafialny 1818 r., kościół ewangelicki 1828 r., ratusz 1824 r., domy tkaczy XIX w., cmentarz żydowski
  - Biała – kościół drewniany XVIII w.
  - Bratoszewice – kościół parafialny XV w., pałac XIX w. i park
  - Ciosny – rezerwat jałowców
  - Dobra – kościół parafialny 1907 r., kościół Morawitów 1910 r., pomnik i groby z 1863 r.
  - Dzierżązna – dwór XX w. (ośrodek wypoczynkowy)
  - Gieczno – kościół drewniany 1717 r.

- Glinnik – zespół dworski XIX w.
- Głowno – kościół parafialny, pałac XX w. (muzeum), dwór XIX w., park
- Grotniki – rezerwat przyrody, ośrodki wypoczynkowe
- Kębliny – zespół dworski XIX w. (MONAR)
- Koźle – drewniany kościół parafialny 1752 r., pomnik 1939 r.
- Lipka – zespół kościół Morawitów XX w.
- Lućmierz – karczma XIX w., pomnik martyrologii
- Mąklice – drewniany kościół parafialny XVIII w., Łowicka Izba Ludowa
- Modlna – kościół drewniany XVII w., cmentarz WP 1939 r.
- Nakielnica – dwór i park XIX w.
- Niesułków – kościół parafialny XVII w., zespół dworski XIX w.
- Osse – zespół dworski XIX w.
- Ozorków – kościół parafialny 1654 r., kościół ewangelicki XIX w., cmentarz parafialny/pałac fabryczny XIX w.
- Parzęczew – kościół parafialny 1804 r., drewniany kościół cmentarny XVII w.
- Solca Wielka – kościół cmentarny 1863 r., mogiły 1939 r.
- Stryków – kościół parafialny 1907 r., szkoła (ratusz), pomnik „Książki”, kościół Morawitów XX w.
- Zgniłe Błoto – dwór 1884 r.